

เรื่อง มะฝ่อ

รายละเอียด

มะฝ่อ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Trewia nudiflora* L. จัดอยู่ในวงศ์ยางพารา ([EUPHORBIACEAE](#))

สมุนไพรมะฝ่อ มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า มะปอบ (ภาคเหนือ), ม่อแน่ะ เสโทคลี (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน), หม่าที (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี) เป็นต้น

ลักษณะของมะฝ่อ

- **ต้นมะฝ่อ** จัดเป็นไม้ยืนต้นผลัดใบช่วงสั้น มีความสูงได้ประมาณ 20-30 เมตร กิ่งก้านใหญ่และแผ่กว้าง โคนต้นมีพูพอนเล็ก ๆ เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาลอมเทา กิ่งก้านภาคตัดขวางเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปอน ตามกิ่งอ่อน ท้องใบ และซอมีขนรูปดาว ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด มีเขตการกระจายพันธุ์ในอินเดีย ถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบขึ้นในป่าเบญจพรรณ ป่าดิบ ป่าชุ่มชื้นหรือริมห้วย ที่ระดับความสูงประมาณ 50-600 เมตร

- **ใบมะฝ่อ** ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้ามกันเป็นคู่ ๆ ลักษณะของใบเป็นรูปไข่กว้าง รูปไข่แกมรี รูปหัวใจ หรือรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมนแหลมหรือเว้าเป็นรูปหัวใจ ส่วนขอบใบเรียบคล้ายใบโพ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 8-13 เซนติเมตร และยาวประมาณ 10-22 เซนติเมตร ผิวใบด้านบนเกลี้ยง ยกเว้นที่เส้นใบมีขน ส่วนด้านล่างมีขนขึ้นปกคลุม เส้นใบแตกจากฐานใบ 3 เส้น ใบอ่อนมีขนรูปดาวหนาแน่น ใบแก่บางเป็นสีเขียวออกเหลือง
- **ดอกมะฝ่อ** ออกดอกตามซอกใบ ดอกย่อยมีจำนวนมาก ดอกเป็นแบบแยกเพศและอยู่ต่างต้นกัน ดอกเป็นสีครีมอมเขียว ขนาดเล็ก ไม่มีกลีบดอก ดอกเพศผู้จะออกช่อตามซอกใบ มีเกสรเพศผู้จำนวนมาก ยาวประมาณ 15-22 เซนติเมตร ดอกจะทยอยบานจากโคนไปสู่ปลายช่อ กลีบรองดอกมีประมาณ 3-4 กลีบ ขนาดประมาณ 3.5 มิลลิเมตร ส่วนดอกเพศเมียออกเป็นดอกเดี่ยวหรือออกเป็นช่อ ๆ ก้านดอกยาว มีกลีบรองดอกประมาณ 3-5 กลีบ หลุดร่วงได้ง่าย รังไข่มี 2-4 ช่อง ออกดอกในช่วงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม
- **ผลมะฝ่อ** ผลเป็นผลสด ลักษณะเป็นรูปทรงกลมหรือกลมแป้น ผลแข็ง มีขน และฉ่ำน้ำ ขนาดประมาณ 2-4 เซนติเมตร ภายในมีเมล็ดเดี่ยว

สรรพคุณของมะฝ่อ

1. น้ำต้มจากเปลือกต้นเป็นยาเย็น มีสรรพคุณช่วยบำรุงร่างกาย (เปลือกต้น)
2. ใช้เป็นยาขับเสมหะ (เปลือกต้น)
3. รากนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาขับลม แก้อาการท้องอืด (ราก)
4. เปลือกต้นนำมาต้มกับน้ำ ใช้เป็นยาแก้อาการบวมหน้า (เปลือกต้น)
5. ใช้เป็นยาแก้ท้องน้ำดีอีกเสบ (เปลือกต้น)
6. ตำรายาไทยจะใช้เปลือกต้นและรากมะฝ่อ เข้ายาแก้พิษต่อผิวหนัง มีอาการคัน (เปลือกต้น, ราก)
7. ตำรายาพื้นบ้านล้านนาจะใช้เปลือกต้นมะฝ่อนำมาอย่างกับไฟ ต้มกับน้ำดื่มต่างน้ำชา เป็นยารักษาอาการปวดบวมทั้งตัว (เปลือกต้น)
8. น้ำต้มจากรากใช้เป็นยาทาถอนพิษแก้อาการปวดตามข้อ (ราก)

ประโยชน์ของมะฝ่อ

1. ผลมีรสหวาน ใช้รับประทานได้
2. เนื้อไม้ใช้ทำหีบ ลังใส่ของ และใช้ทำกำนัไม้ขีด คนสมัยก่อนจะนำมาใช้ทำแอกไถนา เพราะมีน้ำหนักเบา

คำสำคัญ : มะพร้าว

ที่มา : <https://medthai.com/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-07-13

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1731&code_db=610010&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology